

Spis treści

Słowo od redakcji naukowej polskiego wydania	15
Noty o autorach i redaktorach	19
Wstęp	33
Podziękowania	39
Część 1 Poradnictwo i psychoterapia – konteksty	41
Rozdział 1 Czym są poradnictwo i psychoterapia?	43
1.1. Definicje i cele	43
1.2. Rozwój psychoterapii i poradnictwa	44
1.3. Zawody pokrewne	50
1.4. Wartości w poradnictwie i psychoterapii	51
Rozdział 2 Rodzaje celów	54
2.1. Wsparcie	55
2.2. Psychoedukacja	55
2.3. Przystosowanie i dostarczanie zasobów	55
2.4. Interwencja kryzysowa i zarządzanie kryzysem	56
2.5. Rozwiązywanie problemów i podejmowanie decyzji	56
2.6. Poprawa objawowa	57
2.7. Wgląd i rozumienie	57
2.8. Leczenie	57
2.9. Samodoskonalenie	58
2.10. Zmiana osobowości	58
2.11. Odkrycie sensu i doświadczenia transcendentálne	58
2.12. Zmiana systemowa, organizacyjna i społeczna	59
Rozdział 3 Formy terapii	60
3.1. Poradnictwo partnerskie (wzajemne)	60
3.2. Terapia indywidualna	61
3.3. Poradnictwo i terapia par	61
3.4. Terapia rodzinna	62
3.5. Terapia grupowa	62
3.6. Poradnictwo i terapia z użyciem innych środków	62

Rozdział 4 Konteksty i możliwości zatrudnienia	64
4.1. Organizacje oparte na wolontariacie	65
4.2. Całodobowa opieka stacjonarna	65
4.3. Edukacja	66
4.4. Poradnictwo w miejscu pracy	66
4.5. Podstawowa opieka zdrowotna	67
4.6. Prywatna praktyka	67
Część 2 Perspektywa społeczno-kulturowa	69
Rozdział 5 Wprowadzenie	71
5.1. Rozwój człowieka	72
5.2. Relacja terapeuty – klient	72
5.3. Ogólnie o poradnictwie i psychoterapii	73
Rozdział 6 Gender – płeć kulturowa	74
6.1. Nierówność płci	75
6.2. Płeć kulturowa a poradnictwo psychologiczne i psychoterapia	76
6.3. Podsumowanie	79
Rozdział 7 Niepełnosprawność	81
Rozdział 8 Wiek	88
8.1. Dzieciństwo	88
8.2. Wczesna dorosłość	91
8.3. Późna dorosłość	92
8.4. Podsumowanie	94
Rozdział 9 Klasa społeczna	96
9.1. Historyczne korzenie dyskryminacji klasowej w psychoterapii	97
9.2. Przynależność klasowa terapeuty i klienta	99
9.3. Różnice społeczne i ich konsekwencje	100
9.4. Kto jest odpowiedzialny za różnice klasowe w psychoterapii?	101
Rozdział 10 Orientacja seksualna	103
10.1. Historia homoseksualności	103
10.2. Homofobia jako patologia	106
10.3. Wpływ homofobii i heteroseksizmu na osoby homo- i biseksualne	107
10.4. Dopasowanie klienta i terapeuty	107
10.5. W kierunku dobrej praktyki	109
Rozdział 11 Religia w wielowyznaniowym świecie	112
11.1. Złożoność pola	114
11.2. Celebrowanie różnic poprzez spotykanie się ze sobą	115
11.3. Bezpieczna społeczność	116
11.4. Wnioski dla poradnictwa i psychoterapii	116

Rozdział 12 Rasa, kultura i narodowość	119
12.1. Rasa i rasizm	121
12.2. Kultura	124
12.3. Etniczność	125
12.4. Historia i kontekst	125
12.5. Rasizm i symbolizm	128
12.6. Sposoby myślenia charakterystyczne dla rasizmu	131
12.7. Podsumowanie	132
Część 3 Umiejętności terapeutyczne i praktyka kliniczna	135
Rozdział 13 Wprowadzenie	137
Rozdział 14 Relacja klient – terapeuta	140
14.1. Relacja w ujęciu psychodynamicznym	141
14.2. Relacja w podejściu skoncentrowanym na osobie	143
14.3. Psychometryczne ujęcie przymierza terapeutycznego	145
14.4. Ewaluacje a działania	147
14.5. Koncepcje rozwojowe. Hipoteza pęknięcia – reparacji	148
14.6. Podsumowanie	149
Rozdział 15 Podstawowe umiejętności	154
15.1. Kluczowe umiejętności podstawowe	156
15.2. Makro- i mikroumiejętności	157
15.3. Nawiązanie kontaktu z klientem i <i>setting</i> terapeutyczny	158
15.4. Rozwijanie i utrzymywanie relacji terapeutycznej – wspólne kroczenie naprzód	170
15.5. Ewaluacja i rozwijanie własnej pracy	177
Rozdział 16 Specyficzne strategie i techniki	180
16.1. Zachowania	181
16.2. Emocje i uczucia	190
16.3. Wyobrażenia	195
16.4. Poznanie	200
16.5. Czynniki interpersonalne	210
Rozdział 17 Diagnoza psychologiczna i konceptualizacja przypadku	216
17.1. Diagnoza psychologiczna	216
17.2. Konceptualizacja przypadku	223
Rozdział 18 Strukturyzacja pracy z klientem	228
18.1. Faza przygotowawcza	229
18.2. Faza początkowa	232
18.3. Faza środkowa	237
18.4. Faza końcowa	239

Rozdział 19 Umiejętności pomocnicze	243
19.1. Przyjmowanie skierowania	243
19.2. Bezpieczeństwo	246
19.3. Przygotowanie środowiska fizycznego	249
19.4. Prowadzenie dokumentacji	250
19.5. Notatki z przebiegu sesji	250
19.6. Studium przypadku	254
19.7. Pisemne formy kontaktu z klientami lub w ich sprawie	257
19.8. Monitorowanie własnej pracy i refleksja	260
19.9. Podsumowanie	264
Rozdział 20 Zagadnienia praktyki klinicznej	266
20.1. Długość i częstotliwość oraz czas trwania sesji	266
20.2. Zarządzanie czasem	268
20.3. Zawieranie kontraktu	268
20.4. Negocjowanie honorarium	270
20.5. Ewaluacja procesu i rezultatów	272
20.6. Wyznaczanie celów	274
20.7. Konceptualizacja problemów klienta	275
20.8. Różne podejścia do diagnozy klinicznej	277
20.9. Niechęć, opór, impas	279
20.10. Nagrywanie sesji	280
20.11. Testy i kwestionariusze	282
20.12. Zarządzanie kryzysem	284
20.13. Przekierowanie	285
Część 4 Kwestie zawodowe	291
Rozdział 21 Wprowadzenie	293
Rozdział 22 Rozwój osobisty i zawodowy	295
22.1. Rozwój zawodowy	297
22.2. Przystąpienie do organizacji zawodowej	297
22.3. Akredytacja, rejestracja i rekomendacja	298
22.4. Dalsze szkolenia	299
22.5. Badania	300
22.6. Publikowanie prac	301
22.7. Rozwój osobisty	302
22.8. Szkolenia dotyczące rozwoju osobistego i szkolenia terapeutyczne	303
22.9. Nieustanny rozwój osobisty	304
22.10. Wybór terapeuty	305
22.11. Alternatywy dla terapii	306
Rozdział 23 Superwizja kliniczna	308
23.1. Czym jest superwizja?	308

23.2. Wymogi dotyczące superwizji	311
23.3. Rodzaje superwizji	311
23.4. Znaleźnienie odpowiedniego superwizora	312
23.5. Zawarcie kontraktu z superwizorem	313
23.6. Efektywne wykorzystanie superwizji	314
23.7. Prezentacja problemów do omówienia podczas superwizji	314
23.8. Praca w ramach superwizji	315
23.9. Superwizja wrażliwa kulturowo	316
23.10. Kwestie etyczne w superwizji	318
23.11. Rozwój i perspektywy	319
Rozdział 24 Praktyka prywatna, ubezpieczenia, reklama	322
24.1. Ubezpieczenie	323
24.2. Reklama	325
24.3. Księgowość, rachunki, faktury	327
Rozdział 25 Kodeksy i wytyczne dotyczące etyki zawodowej	329
25.1. Zrozumienie zasad etycznych	331
25.2. Porównanie kodeksów etycznych	332
25.3. Rozwiązywanie problemów etycznych	335
25.4. Podsumowanie	338
Rozdział 26 Doświadczenia klienta	339
26.1. Co mówią klienci o swoim doświadczeniu terapii	339
26.2. Podsumowanie	345
Rozdział 27 Terapia a prawo	348
27.1. Relacje między prawem a terapią	349
27.2. Prawne aspekty relacji zawodowej z klientem	350
27.3. Kontrakt	351
27.4. Obowiązek opieki	351
27.5. Prawo precedensowe dotyczące terapeutów	352
27.6. Odpowiedzialność	353
27.7. Obowiązki prawne w sytuacji ryzyka	354
27.8. Obchodzenie się z danymi wrażliwymi	355
27.9. Dostęp stron trzecich do informacji o kliencie	356
27.10. Podsumowanie	356
Rozdział 28 Reagowanie na skargi	358
28.1. Rodzaje skarg	359
28.2. Zainicjowanie procedury skargi	360
28.3. Procedura skargi	361
28.4. Podstawowe zasady rozpatrywania skargi	363
28.5. Napięcia między orzecznictwem a terapią	363
28.6. Sankcje	365
28.7. Kwestionowanie znaczenia procedury skargi	366

Rozdział 29 Znaczenie badań naukowych	369
29.1. Tło	369
29.2. Korzystanie z literatury badawczej	370
29.3. Terapeuta jako badacz	370
29.4. Problemy	371
Rozdział 30 Praktyka oparta na dowodach empirycznych	373
30.1. Definicja i metody	373
30.2. EBP w poradnictwie i psychoterapii	374
30.3. Podsumowanie badań dotyczących poradnictwa i psychoterapii	375
30.4. Krytyka EBP w poradnictwie i psychoterapii	376
30.5. Alternatywne modele EBP w poradnictwie i psychoterapii	378
30.6. Podsumowanie	380
Rozdział 31 System CORE. Dowody oparte na praktyce a ewaluacja jakości	382
31.1. Cele ewaluacji jakości	383
31.2. Metody oceny jakości	384
31.3. Miary oceny jakości	387
31.4. System (zarządzania informacjami) CORE	389
31.5. Pomoc w wykorzystaniu danych z systemu CORE	393
31.6. Wykorzystanie danych z ewaluacji do poprawy jakości świadczonych usług	401
Część 5 Teoria i podejścia	407
Rozdział 32 Wprowadzenie	409
Rozdział 33 Psychologia kontekstualna	411
33.1. Psychologia rozwojowa	411
33.2. Psychologia społeczna	413
33.3. Psychologia i psychoterapia ewolucyjna	414
33.4. Psychologia pozytywna	416
Rozdział 34 Teoria typów psychologicznych	418
Rozdział 35 Modele poradnictwa i psychoterapii	423
Rozdział 36 Integracja	427
Rozdział 37 Podejścia w poradnictwie i psychoterapii: wprowadzenie	430
Podejścia psychodynamiczne	433
Rozdział 38 Terapia adlerowska	435
38.1. Rys historyczny	435
38.2. Podstawowe założenia	436
38.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	437

38.4. Zmiana	438
38.5. Umiejętności i strategie	440
38.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	441
Rozdział 39 Psychologia analityczna	442
39.1. Rys historyczny	442
39.2. Podstawowe założenia	443
39.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	445
39.4. Zmiana	445
39.5. Umiejętności i strategie	446
39.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	446
Rozdział 40 Terapia psychoanalityczna	448
40.1. Rys historyczny	448
40.2. Podstawowe założenia	449
40.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	450
40.4. Zmiana	451
40.5. Umiejętności i strategie	451
40.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	452
Rozdział 41 Terapia psychodynamiczna	454
41.1. Rys historyczny	454
41.2. Podstawowe założenia	455
41.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	456
41.4. Zmiana	458
41.5. Umiejętności i strategie	459
41.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	459
Rozdział 42 Teoria więzi Johna Bowlby'ego	462
42.1. Rys historyczny	462
42.2. Podstawowe założenia	463
42.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	463
Podejścia poznawczo-behawioralne	467
Rozdział 43 Psychoterapia behawioralna	469
43.1. Rys historyczny	469
43.2. Podstawowe założenia	470
43.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	471
43.4. Umiejętności i strategie	472
43.5. Dowody pochodzące z badań naukowych	474
Rozdział 44 Terapia poznawcza	476
44.1. Rys historyczny	476
44.2. Podstawowe założenia	477
44.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	478
44.4. Zmiana	480

44.5. Umiejętności i strategie	481
44.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	483
Rozdział 45 Poradnictwo i psychoterapia konstruktów osobistych	485
45.1. Rys historyczny	485
45.2. Podstawowe założenia	486
45.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	487
45.4. Zmiana	488
45.5. Umiejętności i strategie	489
45.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	490
Rozdział 46 Racjonalno-emotywna terapia behawioralna	492
46.1. Rys historyczny	492
46.2. Podstawowe założenia	493
46.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	494
46.4. Zmiana	495
46.5. Umiejętności i strategie	496
46.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	497
Podejścia humanistyczno-egzystencjalne	499
Rozdział 47 Terapia i poradnictwo egzystencjalne	501
47.1. Rys historyczny	501
47.2. Podstawowe założenia	502
47.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	503
47.4. Zmiana	504
47.5. Umiejętności i strategie	505
47.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	506
Rozdział 48 Terapia Gestalt	508
48.1. Rys historyczny	508
48.2. Podstawowe założenia	510
48.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	511
48.4. Zmiana	512
48.5. Umiejętności i strategie	513
48.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	514
Rozdział 49 Podejścia narracyjne w terapii	516
49.1. Rys historyczny	516
49.2. Podstawowe założenia	517
49.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	518
49.4. Zmiana	518
49.5. Umiejętności i strategie	519
49.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	520
Rozdział 50 Poradnictwo i psychoterapia skoncentrowane na osobie	521
50.1. Rys historyczny	521

50.2. Podstawowe założenia	522
50.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	523
50.4. Zmiana	524
50.5. Umiejętności i strategie	526
50.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	526
Rozdział 51 Terapia pierwotna/pierwotnej integracji	529
51.1. Rys historyczny	529
51.2. Podstawowe założenia	530
51.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	531
51.4. Zmiana	532
51.5. Umiejętności i strategie	533
51.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	534
Rozdział 52 Psychodrama	536
52.1. Rys historyczny	536
52.2. Podstawowe założenia	537
52.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	538
52.4. Zmiana	540
52.5. Umiejętności i strategie	541
52.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	543
Rozdział 53 Psychosynteza	544
53.1. Rys historyczny	544
53.2. Podstawowe założenia	545
53.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	546
53.4. Zmiana	547
53.5. Umiejętności i strategie	548
53.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	549
Rozdział 54 Analiza transakcyjna	550
54.1. Rys historyczny	550
54.2. Podstawowe założenia	551
54.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	554
54.4. Zmiana	555
54.5. Umiejętności i strategie	556
54.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	557
Podejścia eklektyczno-integratywne	559
Rozdział 55 Terapia poznawczo-analityczna	561
55.1. Rys historyczny	561
55.2. Podstawowe założenia	562
55.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	563
55.4. Zmiana	566
55.5. Umiejętności i strategie	567
55.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	568

Rozdział 56 Terapia multimodalna	570
56.1. Rys historyczny	570
56.2. Podstawowe założenia	571
56.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	572
56.4. Zmiana	573
56.5. Umiejętności i strategie	576
56.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	579
Rozdział 57 Programowanie neurolingwistyczne	581
57.1. Rys historyczny	581
57.2. Podstawowe założenia	582
57.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	584
57.4. Zmiana	584
57.5. Umiejętności i strategie	585
57.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	587
Rozdział 58 Model kompetentnej pomocy	589
58.1. Rys historyczny	589
58.2. Podstawowe założenia	591
58.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	592
58.4. Zmiana	593
58.5. Umiejętności i strategie	594
58.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	595
Rozdział 59 Terapia zorientowana na rozwiązanie	597
59.1. Rys historyczny	597
59.2. Podstawowe założenia	598
59.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	599
59.4. Zmiana	600
59.5. Umiejętności i strategie	601
59.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	602
Rozdział 60 Model transteoretyczny	604
60.1. Rys historyczny	604
60.2. Podstawowe założenia	605
60.3. Źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi	606
60.4. Zmiana	606
60.5. Umiejętności i strategie	609
60.6. Dowody pochodzące z badań naukowych	610
Indeks osobowy	612
Indeks rzeczowy	620